وَ اذْكُرْ عَبْدَنَا أَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ

الشَّيْطَانُ بِنُصْبٍ وَ عَذَابٍ (41) ارْكُضْ بِرِجْلِكَ

هٰذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ وَ شَرَابٌ (42) وَ وَهَبْنَا لَهُ أَهْلَهُ وَ

مِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنَّا وَ ذِكْرَى لِأُولِي الْأَلْبَابِ

(43) وَ خُذْ بِيَدِكَ ضِغْثاً فَاضْرِبْ بِهِ وَ لاَ تَحْنَثْ

إِنَّا وَجَدْنَاهُ صَابِراً نِعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ (44) وَ اذْكُرْ

عِبَادَنَا إِبْرَاهِيمَ وَ إِسْحَاقَ وَ يَعْقُوبَ أُولِي الْأَيْدِي وَ

الْأَبْصَارِ (45) إِنَّا أَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى الدَّارِ

(46) وَ إِنَّهُمْ عِنْدَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنَ الْأَخْيَارِ (47)

وَ اذْكُرْ إِسْمَاعِيلَ وَ الْيَسَعَ وَ ذَا الْكِفْلِ وَ كُلٌّ مِنَ

الْأَخْيَارِ (48) هٰذَا ذِكْرٌ وَ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ لَحُسْنَ مَآبٍ

(49) جَنَّاتِ عَدْنٍ مُفَتَّحَةً لَهُمُ الْأَبْوَابُ (50)

مُتَّكِئِينَ فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا بِفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ وَ شَرَابٍ

(51) وَ عِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ أَتْرَابٌ (52) هٰذَا

مَا تُوعَدُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ (53) إِنَّ هٰذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهُ

مِنْ نَفَادٍ (54) هٰذَا وَ إِنَّ لِلطَّاغِينَ لَشَرَّ مَآبٍ (55)

جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا فَبِئْسَ الْمِهَادُ (56) هٰذَا فَلْيَذُوقُوهُ

حَمِيمٌ وَ غَسَّاقٌ (57) وَ آخَرُ مِنْ شَكْلِهِ أَزْوَاجٌ (58)

هٰذَا فَوْجٌ مُقْتَحِمٌ مَعَكُمْ لاَ مَرْحَباً بِهِمْ إِنَّهُمْ صَالُو

النَّارِ (59) قَالُوا بَلْ أَنْتُمْ لاَ مَرْحَباً بِكُمْ أَنْتُمْ

قَدَّمْتُمُوهُ لَنَا فَبِئْسَ الْقَرَارُ (60) قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا

هٰذَا فَزِدْهُ عَذَاباً ضِعْفاً فِي النَّارِ (61) وَ قَالُوا مَا لَنَا

لاَ نَرَى رِجَالاً كُنَّا نَعُدُّهُمْ مِنَ الْأَشْرَارِ (62)

≈≈

أَتَّخَذْنَاهُمْ سِخْرِيّاً أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمُ الْأَبْصَارُ (63)

إِنَّ ذٰلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ أَهْلِ النَّارِ (64)

Commemorate Our servant Job. Behold he cried to his Lord: "Satan has afflicted me with distress and suffering!" "Strike with thy foot: here is (water) wherein to wash, cool and refreshing, and (water) to drink." And We gave him (back) his people, and doubled their number,- as a grace from Us, and a thing for commemoration, for all who have understanding. "And take in thy hand a little grass, and strike therewith: and break not (thy oath)." Truly We found him full of patience and constancy. How excellent is the servant! Ever did he turn (to Us)! And commemorate Our servants Abraham, Isaac, and Jacob, possessors of power and vision. Verily We did choose them for a special (purpose)- the remembrance of the hereafter. They were, in Our sight, truly, of the company of the elect and the good. And commemorate Ismail, Elisha, and Zul-Kifl: Each of them was of the company of the good. This is a message (of admonition): and verily, for the righteous, is a beautiful place of (final) return,- gardens of eternity, whose doors will (ever) be open to them; Therein will they recline (at ease): Therein can they call (at pleasure) for fruit in abundance, and (delicious) drink; and beside them will be chaste women restraining their glances, (companions) of equal age. Such is the promise made, to you for the day of account! Truly such will be Our bounty (to you); it will never fail;- yea, such! But - for the wrong-doers will be an evil place of (final) return!- Hell!- they will burn therein,- an evil bed (indeed, to lie on)!- Yea, such!- then shall they taste it,- a

≈≈

boiling fluid, and a fluid dark, murky, intensely cold!- And other penalties of a similar kind, to match them! Here is a troop rushing headlong with you! No welcome for them! Truly, they shall burn in the fire! (The followers shall cry to the misleaders:) "Nay, ye (too) ! No welcome for you! It is ye who have brought this upon us! Now evil is (this) place to stay in!" They will say: "Our Lord! Whoever brought this upon us,- add to him a double chastisement in the fire!" And they will say: "How is it with us that we see not men whom we used to number among the bad ones? "Did we treat them (as such) in ridicule, or have (our) eyes failed to perceive them?" That is true,- the mutual recriminations of the people of the fire!

اور ہمارے بندے ایوبؑ کا ذکر کرو، جب اس نے اپنے رب کو پکارا کہ شیطان نے مجھے تکلیف اور عذاب میں ڈال دیا ہے۔(ہم نے اسے حکم دیا) اپنا پاؤں زمین پر مار، یہ ہے ٹھنڈا پانی نہانے کے لیے اور پینے کے لیے۔ہم نے اُسے اس کے اہل و عیال واپس دیے اور ان کے ساتھ اتنے ہی اور اپنی طرف سے رحمت کے طور پر، اور عقل و فکر رکھنے والوں کے لیے درس کے طور پر۔(اور ہم نے اس سے کہا) تنکوں کا ایک مٹھا لے اور اُس سے مار دے، اپنی قسم نہ توڑ۔ہم نے اُسے صابر پایا، بہترین بندہ، اپنے رب کی طرف بہت رجوع کرنے والا۔اور ہمارے بندوں، ابراہیمؑ اور اسحاقؑ اور یعقوبؑ کا ذکر کرو۔ بڑی قوت عمل رکھنے

والے اور دیدہ ور لوگ تھے- ہم نے اُن کو ایک خالص صفت کی بنا پر برگزیدہ کیا

تھا، اور وہ دار آخرت کی یاد تھی- یقیناً ہمارے ہاں ان کا شمار چنے ہوئے نیک

اشخاص میں ہے- اور اسماعیلؑ اور الیسع اور ذوالکفلؑ کا ذکر کرو، یہ سب نیک

لوگوں میں سے تھے- یہ ایک ذکر تھا- (اب سنو کہ) متقی لوگوں کے لیے یقیناً

بہترین ٹھکانا ہے، ہمیشہ رہنے والی جنتیں جن کے دروازے اُن کے لیے کھلے

ہوں گے- ان میں وہ تکیے لگائے بیٹھے ہوں گے، خوب خوب فواکہ اور مشروبات

طلب کر رہے ہوں گے، اور ان کے پاس شرمیلی ہم سن بیویاں ہوں گی- یہ وہ

چیزیں ہیں جنھیں حساب کے دن عطا کرنے کا تم سے وعدہ کیا جا رہا ہے- یہ ہمارا

رزق ہے جو کبھی ختم ہونے والا نہیں- یہ تو ہے متقیوں کا انجام- اور سرکشوں

کے لیے بدترین ٹھکانا ہے جہنم جس میں وہ جھلسے جائیں گے، بہت ہی بری قیام گاہ

- یہ ہے اُن کے لیے، پس وہ مزا چکھیں کھولتے ہوئے پانی اور پیپ لہو اور اسی قسم

کی دوسری تلخیوں کا- (وہ جہنم کی طرف اپنے پیروؤں کو آتے دیکھ کر آپس میں

کہیں گے) "یہ ایک لشکر تمہارے پاس گھسا چلا آ رہا ہے، کوئی خوش آمدید ان

کے لیے نہیں ہے، یہ آگ میں جھلسنے والے ہیں" - وہ اُن کو جواب دیں گے

"نہیں بلکہ تم ہی جھلسے جارہے ہو، کوئی خیر مقدم تمہارے لیے نہیں- تم ہی تو یہ

انجام ہمارے آگے لائے ہو، کیسی بری ہے یہ جائے قرار"- پھر وہ کہیں گے

"اے ہمارے رب، جس نے ہمیں اس انجام کو پہنچانے کا بندوبست کیا اُس کو

دوزخ کا دوہرا عذاب دے"- اور وہ آپس میں کہیں گے "کیا بات ہے، ہم اُن

لوگوں کو کہیں نہیں دیکھتے جنہیں ہم دنیا میں برا سمجھتے تھے؟ ہم نے یونہی ان کا

مذاق بنالیا تھا، یا وہ کہیں نظروں سے اوجھل ہیں"؟ بے شک یہ بات سچّی ہے،

اہل دوزخ میں یہی کچھ جھگڑے ہونے والے ہیں-

और हमारे बन्दे अय्यूब का ज़िक्र करो, जब उसने अपने रब को पुकारा कि शैतान ने मुझे तकलीफ़ और अज़ाब में डाल दिया है | (हमने उसे हुक्म दिया) अपना पाँव ज़मीन पर मार, यह है ठण्डा पानी नहाने के लिए और पीने के लिए | हमने उसे उसके अहल व अयाल वापस दिए और उनके साथ उतना ही और, अपनी तरफ़ से रहमत के तौर पर, और अक्ल व फ़िक्र रखनेवालों के लिए दर्स के तौर पर, (और हमने उससे कहा) तिनकों का एक मुट्ठी ले और उससे मार दे, अपनी क़सम न तोड़ | हमने उसे साबिर पाया, बेहतरीन बन्दा, अपने रब की तरफ़ बहुत रुजुअ करनेवाला | और हमारे बन्दों, इबराहीम और इसहाक़ और याक़ूब का ज़िक्र करो | बड़ी कुव्वते-अमल रखनेवाले और दीदावर लोग थे | हमने उनको एक ख़ालिस सिफ़त की बिना पर बरगुज़ीदा किया था, और वह दारे-आख़िरत की याद थी | यक़ीनन हमारे यहाँ उनका शुमार चुने हुए नेक अशखास में है | और इसमाईल और अल-यसअ और ज़ुल-किफ्ल का ज़िक्र करो, ये सब नेक लोगों में से थे | ये एक

ज़िक्र था। (अब सुनो कि) मुत्तक़ी लोगों के लिए यक़ीनन बेहतरीन ठिकाना है, हमेशा रहनेवाली जन्नतें, जिनके दरवाज़े उनके लिए खुले होंगे। उनमें वे तकिए लगाए बैठे होंगे, ख़ूब-ख़ूब फ़वाकेह और मशरुबात तलब कर रहे होंगे, और उनके पास शर्मीली हमसिन बीवियाँ होंगी। ये वे चीज़े हैं जिन्हें हिसाब के दिन अता करने का तुमसे वादा किया जा रहा है। यह हमारा रिज्क है जो कभी ख़त्म होनेवाला नहीं। यह तो है मुत्तकियों का अंजाम। और सरकशों के लिए बदतरीन ठिकाना है, जहन्नम, जिसमें वे झुलसे जाएँगे, बहुत ही बुरी कियामगाह। यह है उनके लिए, पस वे मज़ा चखें खौलते हुए पानी और पीप-लहू और इसी क़िस्म की दूसरी तलखियों का। (वे जहन्नम) की तरफ़ अपने पैरौओं को आते देखकर आपस में कहेंगे) "यह एक लश्कर तुम्हारे पास घुसा चला आ रहा है। कोई ख़ुशआमदीद इनके लिए नहीं है, ये आग में झुलसनेवाले हैं।" वे उनको जवाब देंगे, "नहीं, बल्कि तुम ही झुलसे जा रहे हो, कोई खैरमक़दम तुम्हारे लिए नहीं। तुम ही तो यह अंजाम हमारे आगे लाए हो, कैसी बुरी है यह जाए-क़रार।" फिर वे कहेंगे, "ऐ हमारे रब, जिसने हमें इस अंजाम को पहुँचने का बन्दोबस्त किया उसको दोज़ख का दोहरा अज़ाब दे।" और वे आपस में कहेंगे, "क्या बात है, हम उन लोगों को कहीं नहीं देखते जिन्हें हम हम दुनिया में बुरा समझते थे? हमने यूँ ही उनका मज़ाक़ बना लिया था, या वे कहीं नज़रों से ओझल हैं?" बेशक यह बात सच्ची है, अहले-दोज़ख में यही कुछ झगड़े होनेवाले हैं।